Anul I No. 19 Un numer 15 bani Iași 30 Ianuarie 1892.

ABONAMENTE

Pe un an 10 lei
Șase luni 5 „
Trei luni 2 50 b.

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIĂ
Strada Ipsilant No. 23

RAFUTALA

ZIAR INDEPENDENT APĂRĂTOR AL POPORULUI ROMÎN

Apare Vineri odată pe săptămână

ANUNCIURI

Pag. IV 15 bani linia
„ III 30 „ linia

Inserțiuni și Reclămè 50 bani linia.

PROPRIETAR
I. MANCAȘ

Rugăm pe d-nii cbonați din județe, să bine-voiască a ne achita costul abonamentului pe timp de șese luni, care este singurul mijloc de intreținere a acestui organ. In caz contrar cu numerul viitor vom începe a face apel prin poștă Redacției la persónele care nu ne-au trimis costul abonamentului pănă în present.

LEGEA ASUPRA ÎNTREPRINDERILOR PUBLICE

După o întîrziere de doaue septămîni, în care timp dușmanii națiunei române s'au bucurat mult, crezând că vom îngropa ideile de renaștere ale Românismului independent, organul nostru reapare cu hotărîrea de a continua cu desvoltarea chestiilor care într'un viitor cît mai neîntârziet vor putea să asigure Romănieĭ o independență economică și industrială înlăuntru, precum virtutea resboinică a *ostașului român* a asigurat independența noastră politică în afară.

Organul nostru nu este espresiunea ideilor și simțimentelor unui partid, ci a poporului român întreg, conștient de drepturile și de datoriile sale; și printr'aceasta chiar, acest organ este mai pre sus de ori-ce partid.

Noi avem în țară maĭ multe partide, ba putem zice chiar, prea multe. Dar toate se disting în doaue categorii: unele și altele fac paradă de naționalism, și poate și sunt în drept de a o face, dar deosebirea cea mai de căpetenie între dînsele este aceea că pe când o parte din ele se sprijină pe influența străinului din afară, cealaltă parte caută a-și face o onoare, în numele progresului (?), a stiinței(?), de a se întemeia pe străinii dinlăuntru.

Și pentru aceasta nu avem nevoie să numim chiar, partide, fie-care cetățan poate judeca dacă sunt adevărate cele ce înnaintăm aci. Noi voim și când zicem noi, înțelegem poporul român, ca respectând pe ori și care străin, fie din țară fie din afară, să ne căutăm, nesupărați de cineva, de drepturile noastre pe ori-ce tărâm de activitate ar fi nevoie. Nu voim a face nimărui concesie cu drepturile noastre; nu voim a ni vinde cuiva mâncarea noastră de vânat pentru un blid de linte. Și voim a purta și înlăuntru numele nostru cu fală, precum el este lăudat și în străinatate de cei cari s'au convins de destoinicia Românului.

Și cea ce zicem că trebuie a face se impune cu atât mai mult, cu cât pe de o parte România, care dă ospitalitate la atâția jidani, cum nu este altă țară pe lume, este batjocorită de cei ospătați de ea; ear pe de altă parte, că chiar o samă dintre Românii cari nu au nimic de perdut, s'au unit cu dușmanul națiunei noastre și pretind, în numele umanității, să ne îndesim rândurile, ca doar facem loc și veneticului, care ne sapă pe față și pe ascuns!

Iată cea ce ne a condus la hotărârea de a propaga în popor câteva idei mântuitoare pentru neamul românesc. Prima chestiune pe care am tratat'o în de ajuns prin coloanele acestui ziar a fost despre înființarea monopolului spirtoaselor, însensul de a ocroti pe Romîn în contra desvoltăreĭ fără samăn a progresului ce fac jidanii; iar din celelalte chestii ce avem a desvolta, putem denunța următoarele, ca mai capitale: *chestia* licitațiilor privitoare la clădirile publice și la furnituri cu hrană, lemne și îmbrăcăminte; *chestia* esproprierei de către comune, stat sau județe, a unora din imobilele aflătoare în mîni jidovești și situate în stradele principale unde comerțul înflorește numai în favoarea străinului: *chestia* slugilor ordinare, pe cari jidanii și le recrutează numai dintre Români. în semn de batjocoră pentru poporul domnitor!

Cu această ocazie vom trata despre licitații.

Fie-care știe că astăzi, și încă de mult datează acest sistem ca, toate întreprinderile publice, precum: zidiri de case, aprovizionări cu hrană și cu haine pentru școli și armată, aprovizionări cu lemne pe la oficiile publice, dependente de Stat, județ sau comune, toate sunt în mânele jidanilor. Și știți pentru ce? Nu doar că ei ar fi de bună credință, căci se știe de câte ori au clădit ei case cari sau ruinat imediat! de câte ori au hrănit armata, și o hrănesc încă, cu pâne mucegăietă! de câte ori au confecționat haine cu stofe putrede! de câte ori au dat lemne rele pentru încălzitul stabilimentelor publice!

Și slavă Domnului! niște antreprenori de bună credință, tot ar fi avut de unde câștiga, dar jidanii nu se mulțemesc cu un câștig fie cum. Ei cari astăzi dispun de bani, socot că sunt stăpîni pe daraverile noastre, și chiar sunt; dar noi Romînii, cari suportăm sarcinile de cetățeni; cari la ori-ce împrejurare suntem datori a ne jertfi pentru patrie, cum să nu avem în țara noastră proprie, protecțiunea în contra lor, sau a ori-căror alți străini?

Sunt capitaluri și la Români, precum au fost și altă dată, de cât în vechime, cel care avea capital îl esploata la moșii numai, înse astăzi ori cine are doaue-trei mii de lei, se poate prezenta la o licitație, și cumpără, dacă nu antrepriza unei clădiri, cel puțin a unui parchet de pădure sau altceva. Primul câștig va crește capitalul, și la a doaua întreprindere ce i s'ar prezenta va dispune de o sumă mai bunicică.

Astăzi din toți antreprenorii de lucrări publice nu știu dacă sunt 25% Români. Așa să luăm un ezemplu: Din 16 moșii a statului în județul Suceava, sunt zece parchete de păduri, din cari 7 sunt ținute de jidani; unul se caută în regie și numai 2 (doaue) se țin de către Români!

Dar pe alocurea, și la alte întreprinderi, e și mai rău: și să nu se zică de cineva că Românul fuge de

întreprinderi, nu, căci nu e adevărat aceasta, ci Romanul fuge de concurența ce i'o fac jidanii, în cât azi tot Românul crede o osteneală zadarnică de a cheltui cu drumul și a-și perde vreme ducându-se undeva la o licitație. căci știe bine că chiar și supra ofertă tot jidanului se va acorda. Asteptăm să videm ce roade vor mai da și alegerile din ist-an. Noi vom continua cu desvoltarea acestei chestii.

M. Ronea.

CE VOIM NOI!

In fața unor lupte atât de înverșunate ce ni se presintă cu ocasiunea acestor alegeri, noi un grup de meseriași cari asistăm de mai mulți ani la aseminea scene politice, și de astă dată nu videm nici o deosebire între tablourile ce ni se presintă, în raport cu cele trecute de câțiva ani în urmă.

Aceiași oameni cari până astăzi a învârtit mințile alegătorilor numai cu fraze lungi și seci și cari au dovedit în timpul cât au fost la putere că nu s'a cugetat de loc la o ameliorare a soartei poporului, mai au curajul a veni și astăzi cu fruntea senină, presentându-se în fața noastră ca persoane necunoscute de noi, cântându-ne aceleași cântece vechi, cărora astazi nimeni nu le mai dă nici o atențiune.

Cea mai mare parte dintre cetățeni ieșeni independenți, sătui până la estremitate de aceste representații așa de des repetate fără nici o variațiune în ele, nu vor să mai dee nici o importanță unei aseminea politice de intrigi personale, dintre diferitele grupuri și grupulețe ce caută a se ràdica pe spetele poporului muncitor.

Deci un numer însemnat de meseriași și comercianți cari își véd drepturile lor speculate de atâțea ani, fără a li se da în schimb cea mai mică îmbunătățire; au luat hotărîrea că de astă dată să se abție de la ori ce mișcare, și să nu dea voturile lor, de cât acelor oameni, cari au luat apararea naționalității, și 'și iau angajamentul că nu vor părăsi nici odată această cale; și bine înțeles că nu acei care vor veni numai cu vorbe, ci cu fapte probate din trecut. Așa dar de preferat sunt astăzi acei care caută a ne scăpa de sub jugul străinilor ce ne au luat aproape toate foloasele acestei țeri, nutrindu-se și cu intențiunea de a ne desmoșteni de pământul strămoșesc.

Pe lângă aceste mai adăugim următoarele puncte, pe care le cerem de urgențe să se pue în aplicație, dintre care pentru unele sunt făcute legi, însе nu se aplică de agenții administrativi.

1). Să se ridice dreptul evreilor de a mai ținea băuturi și mâncări de ori ce soiu.

2). Să se indeparteze evreii de la ori ce licitații publice, făcându-se numai cu antreprenori și meseriași creștini, încunoștiințați prin adrese la societățile ecsistente.

3). Să se înființeze case de credite pentru meseriași, de unde să poată face împrumuturi, spre a putea sta la licitații, sau a'și isprăvi vre-o lucrare luată în antreprisă.

4). Permutarea atelierului de la Pașcani la Iași. și plasarea în atelier numai cu meseriași cari vor întruni toate drepturile de cetățenie.

5). Inființarea de magazii și ajutoare cu bani și concurs din partea comunei absolvenților scoalei de meserii, făcându-li-se rețineri la suta din profitul net, pentru plata datoriilor.

6). Organisarea breslelor prin legi pentru meserii în deplina lor libertate, unde să se specifice toate necesitățile atât ale lucrătorilor cât și ale proprietarilor, într'un mod bine chibzuit, prevezându-se pentru toți lucrătorii plătiți cu luna, 8 oare de lucru pe zi.

7). Ținerea în bună stare a mahalalelor cu drumuri, iluminărisire și pază pentru siguranța publică.

8). Asigurarea soartei meseriașilor prin o pensie în cazuri de infirmitate, după un termin limitat.

9). Să se dea ordin la toate depositele de tutun, ca fie care debitan să fie liber a'și aprovisiona ori ce calitate de tutun, chiar și pe o sumă de mai puțin de una sută lei.

10). Oprirea cu desevârșire a comerciului ambulant.

Aceste sunt cererile noastre și le pretindem de la candidații de deputați, senat, precum și de la viitorul consiliu comunal.

11). Plasarea pe la toate biurourile vamale din țară cu absolvenți Români din scoalele de comerț; ceia ce astăzi nu vedem de cât, jidani numiți în aseminea atribuțiuni.

12). Canalisarea Bahluiului care s'a promis Iașului de atâtea ori.

Toate aceste puncte le cerem de urgența de la representanții pe care îi vor designa cetățenii alegători prin votul lor iar nu pe care partidele ni le vor impune.

Căci nici odată nu vom putea obținea aseminea cereri de la un candidat ca dl. Panu, care prin organul seu plătit de jidani, au batjocorit într'un mod neomenos pe meseriașii și comercianții Români, zicând că sunt leneși, beți vi și nici odată nu vor putea progresa ca evrei, pe care d-lui îi laudă și 'i stimează mai mult de cât trebue; și acum cerșetorește voturile acelor răi Români, pe care o vară întreagă i-a insultat. Acest om trebue pus la carantină ca să'și resplătească pacatele, căci ar fi foarte trist, ca singuri să dăm arma în mâna dușmanului, care luptă pe toate căile a ne dobori.

Pentru siguranța noastră că să posedăm cel puțin un act la mână, cerem o declarație subscrisă de acele persoane care își vor lua angajamentul că vor susținea din toate puterile cererile noastre.

INFORMAȚII

Din causa aglomerărei de lucru la tipografie și a materialului inchis in listele electorale, ziarul nostru n'a putut aparea. De acum insă sperăm că'și va reincepe aparițiunea regulată.

Organul jidovesc Lupta proprietatea d-lui Panu, pentru a converti opiniunea publică arată prin un articol că dl. Panu s'ar fi retras de la această foae, trecând direcțiunea asupra unui grup jidovesc din Iasi. însе își reservă dreptul de supraveghere ca șef al partidului radical din Iași.

Lăsăm la apreciarea publicului spre a judeca, ce însemnează această transacție falșă între directorul luptei cu evreii din Iași, tocmai acum înainte de alegeri când d-lui umbla cu limba scoase de un cot pe la toți alegătorii, spre a le solicita voturile!

Această își are scopul de a arunca cu colb în ochii alegătorilor Ieșeni.

Dar creadâl cine va voi.

Aflăm că scoala profesionala de croitorie din strada Seulescu a Reuniunei damelor Române, posedă un regulament în care se prevede că după un curs de 6 ani, fetele vor eși cu dreptul de profesoare sau maistre de croitorie.

Pentru care rezon acum fetele stau un an mai mult? adică în loc de sese fac șepte ani, această afară de regulament, lucrând un an de zile în folosul directoarei și a profesoarelor, fără a trage ele cel mai mic profit, în care timp ar putea să lucreze acasă pentru folosul lor.

Rugăm pe cei în drept a înterzice această dispositiune, introduse afară de regulament, cu scop de a se esploata munca unor fete sermane.

Ziarul Revista Israelită în primul seu articol din No. 2 și 3 apărut pentru 15 Ianuar și 1 Fevruar, face o maare propaganda printre jidanii alegători la colegiul I și II din toată țara, care zice că sunt în numer de aproape o sută, și că în luptă ce se presintă la alegerile aceste, va fi cam egală, iar un vot sau câte-va, pentru o parte sau alta, va decide soarta candidaților.

Ast-fel stând cazul zice, că jidanii alegători sunt datori a nu face joc nici guvernamentalilor, pentru care au toată stima—aceasta în semn de linguşire—şi nici opoşiţiunei, ca nu cumva să dea votul lor vreunui antisemit, ca dl. Cuza, Aslan, Iacob Negrutz şi alţii, cari sunt duşmanii lor. In această propagandă a lor, nu a voit a se pronunţa ca să'şi aleagă pe mesia, sau marele profet Panu.

Noi din contra rugăm pe Romînii alegători din toată ţara, mai cu osebire pe cei din Iaşi, să aleagă numai oameni de aceştia, cari sunt adevăraţi patrioţi cu simţuri şi iubire de naţionalitate.

⋘

Aflăm că pe la şcolile primare atât de băeţi cât şi de fete, se pun ca monitori pe jidani, de a ţinea loc chiar în absenţa profesorilor sau profesoarelor: în acăror lipsă îşi bat joc de copiii creştini.

Noi rugăm pe d-nele şi d-nii profesori, să nu se facă partisanii jidanilor, căci se găsesc şi printre copiii de Romîni să merite aseminea favóre.

⋘

La întrunirea d-lui Beldimanu din 19 a. c. un ţaran anume Petrovici, tip şi asemanare a d-lui Nădejde socialist, care voind a imita pe profesorul seu, a făcut o comparaţie cu grădina: zicând: că el samănă mai multe soiuri de legume, printre care creşte şi buruiană; înse pentru ca legumele să fie frumoase şi să nu le înăduşe buruiana care este nefolositoare, el o smulge şi o aruncă afară. Tot aşa zicea el, se găsesc răi atât între Români cât şi între jidani, care trebue lepădaţi.

După noi a fost cu totul proastă comparaţia făcută de Petrovici.

Trebuia să zică ast-fel: că toate legumele din grădină de şi de diferite soiuri sau caractere, înse îi sunt folositoare, dar buruiana cea rea şi nefolositoare este jidanul, cari caută să se nutrească cu sucul celorlalte legume slăbindu-le viaţa şi puterea, şi ea trebue svărlită afară.

Dar ce să mai zici, cum e turcul şi pistolul, ast-fel de esemple a avut de la profesorul seu Nădejde, ast-fel a vorbit şi el. Noi regretăm pe aseminea oameni.

Apelul partidului conservator

In apelul către alegĕtorĭ a partidulŭĭ conservator, prin care se arată reformele ce se vor face în timpul seu de guvernământ; pe lângă celelalte puncte, am estras o copie de pe următoarea declaraţiune pe care o vom păstra, spre a o pune în ori ce timp la vederea celor sub-semnaţĭ.

Iată cele zise în program:

Pe tărâmul culturei practice se impune reforma de mult aşteptată, a scoalelor de Messeriĭ de Agricultură şi Comerciu.

Rezultatele obţinute până acuma fiind mai mult theoretice, nu au pus la dispoziţia messeriaşului român ac le cunoştinţi practice, fără care theoria, nu remâne de cât o abstracţiune goală. Scoalele noastre trebui să dea drumurilor noastre de fer, diferitelor industriĭ ce zilnic se înmulţesc, culturei intensive a pământului, personalul necesar pentru propăşirea lor şi în acest sens trebui reformate programele şcolelor care atirnă de Ministrul Domeniilor.

Pe lângă această reformă, o lege asupra messeriaşilor va umple un gol simţit, in industria noastră, a căriĭ desvoltare merge crescând.

Procedând ast-fel credem că ne indeplinim datoria noastră faţă cu prezentul şi vom aştepta ca noui necesităţi să provoce măsuri.

Semnaţi Miniştriĭ

Credem că este interesant pentru messeriaşi şi comercianţi a ţinea cont de promisiunile ce ni le dă guvernul, relativ la desvoltarea comerciului şi messeriilor, şi nouele reformele a scoalelor de messeriĭ, cum arată programul.

Luăm act de această şi vom aştepta îndeplinirea lor aşa cum ni se făgăduesc.

CRONICA

Cu cine mergem?....

E hei!. . . . . .
Ci hei? . . . .
Ba chiar *he hei*! . . . .
Aşa mii vorba, şi ce vrei? . . .
Nu cum-va az când sunt bătrân
Voi studiea ortografia
Limba română, stil compoziţii
Aritmetica sau Istoria?. .
Dar se lăsăm acum pe *hei*! . .
Şi se revin curând la fapt
Căci mi se pare, d-nul mă erte
Că este vreme de când tac.
Şi am făcut'o din modestie
Fiind că trec de om modest
Ear alţi zic că din prostie
Fiind c'îs *bleg* şi *Nătăfleţ*.
Lasă se zică ce vor pofti
Se fie siguri că nu mă supăr
Epitete de'al de aceste
Acum le vând, ear nu le cumpăr.
Acum e vorba despre alegeri
De intruniri cu lungi discursuri
Despre *popor* cu sfinte drepturi
Uitate în vremei cursuri
Despre apostoli care vor
Luptând pe ori ce fel de cale
S'el scoată in fine la lumină
Cu toate drepturile sale.
Făgăduieli şi zi şi noapte
Tot vin în sute de vagoane
Sub fel de fel de etichete
Care de care mai năsdravane.
Poporule! . . ne zic unii
Pe noi acuma ne alegeţi
Dacă vroiţi zile senine
De az n'ainte se petreceţi.
Poporule! . . ne zice alţii
Nu'i asculta pe cei din'tăi
Căci ei nu sunt de cât canaliĭ
Nişte stupizi şi nătărăi.
Astăzi când au, de voi nevoe
Ei se prifac că vă iubesc
Ear mâne ajunşi la putere
Vă uită, vă despreţuesc! . . . .
Minciuni sunt toate, sbiară un altul
Voi nici pe unii să nu credeţi
Ear de vreţi valuri de fericire
Pe mine astăzi mă alegiţi! . . .
. . . . . .
Eară poporul stă şi se meară
Zicându-şi doamne mă încrucesc
Atâta bine şi fericire
Oare de unde mai isvorăsc.
Eu cred că asta fericire
Ce va veni peste popor
Există'n creerii acelor
Ce cu ori ce preţ puterea vor.
Şi fiind că vorba bani nu costă
Şi ce promiţi poţi se nu ţii
De aceea toţi de la olaltă
Torn la promisii sute şi mii.
Poporule zic eu acuma
Ea bine sama cu cine mergi
Ca nu cel mult peste o lună
Să vie vremea să te căeşti.
Lasă deoparte socialismul
Şi grupul verde radi-cal
Căci la noi astea nu îş au locul
Îs fructe crude cu gust amar.
In faţă ai două partide
Ce's cunoscute de-atăţa ani
Maria partidă *conservatoare*
Şi încă una de *liberali*.
Formează toate atale cereri
Expune grelele'ţi nevoi
Şi te prezintă cu ele scrise
Zicând acestea la amândoi:
Care îş ea angajamentul
Pe conştiinţă şi pe onoare
De-a îndeplini până întruna
Acele puse aci în scrisoare.
Acela fiva alesul nostru
Aceluea votul vom da,
Dar om se fie până în fine
Şi se nu cate a neînşela.
Căci noi poporul ce întotdeauna
Suntem buni şi răbdători
Avem momente câte o dată
Când suntem cruzi resbunători.
De fraze late şi desarte
Suntem sătui până în gât
Ear minciuniĭ, făţărniciei
Trebui sei punem un . . . . sfârşit!..

De la Brădăţel.

Decadența comunilor noastre

Am aratat mai sus că schimbarea funcționarilor (pentru a nu prinde rădăcini), amestecul prea mare a locuitorilor din o comună (români) cu streinii veniți peste ei și administrația fără legătură și destrăbălată (mai cu samă a comunii) rupe legăturile dintre locuitor și aduce într'un fel de inactivitate, moleșire și demoralizare, făcând imposibilă ori-ce inițiativă sau reformă.

Să ne aducem aminte de pe timpul domnii fanarioților în țară la noi, când românul se indobitocise (îl indobitociseră streinii) atât de rău încât el singur se credea dobitoc și incapabil de a face ceva bun.

Numai niște oameni de fer i-au putut scoate din ghiarele și din gura streinilor, cari n'aveau mult până să-i inghită.

Deși toate partidele, când sunt la putere arată starea comunilor noastre foarte infloritoare și că românii în timpt de 25 ani de constituție au înventat carte multă, s'au civilizat, s'au inbogățit, și multe altele, dar să ne fie cu ertăciune să le spunem că din contra comunele noastre sunt cu desevârșire decăzute

Vreți limbă. ? Limba mai cu samă la țară, nu s'a cioplit și cultivat ci s'a pocit, din cauză că cei care invață, acei cu cari sunt în contact și funcționarii pe cari îi imitează ca și niște momițe ei singuri nu o cunosc și nici că nu știu cum să o cultive.—In cât privește orașele, caricaturiștii ar câștiga bune parale dacă pe lângă mutrele caraghioase ar pune și bucăți de limba firmelor negustorilor.

Vreți să auziț de bogăție?—Nu știu cum se face că cu toate scoalele, cu toate camerile de comerciu, cu tot ministerul de agr. Ind. și comerciu, cu toți silvilcultorii cu toate espozițiile și cu toate incurajările, astăzi nu numai că nu s'a profecționat nimic, dar chiar a dispărut cea-ce se găsia in o comună oare-care acum 15-20 de ani.

Vreți să ziceți că în inbrăcăminte s'au civilizat? Da. In loc de inbrăcămintea frumoasă sau urâtă cum era, pe care ansă o avea fără bani, acum vezi la țerani botine cămeși de americă și madepolon, rochii de stambă, cortele, mănuși și altele și din când în când, astfeliu imbrăcați, cu sapa la spinare și cu picioarele goale pe ploi sau prin glodărie!. Civilizația aceasta este o prostie și o nesimțire.

Poate s'au civilizat în moravuri, în legături sociale?

Dar cum nu.—In locul acestor moravuri și bune legături intre ei astăzi se găsesc neințelegirile, desprețuiri reciproace, ură, furturi, omoruri, infurături, deflorări, divorțuri, capete sparte pe la Primărie, Subprefectură, Judecătorie și Tribunal, și tot felul de corupțiuni și rele de acelea ce se găsesc la popoarele în decadență.

Civilizația neințelesă care o avem noi, să ferească Dumnezeu și pe vrășmașii noștri să n'o mai abă.

Cauza tutulor relelor de astăzi, repet încă nu este de cât țesatura administrativă, schimbarea funcționarilor și streinii.

Ce durere de inimă ce bunătăți și ce lumini vrei să aștepți de la un funcționar, când el astăzi este aici mâne dincolo? Dar de la un Neamț, un Jidan etc când pentru el nu esistă România, Comuna.... sau legătură de interese, afară numai de singurul interes al seu propriu „*banul*".

Ca se ne încredințim și mai bine de aceasta, n'avem de cât să observăm unele orașe sau orășele cu jidani sau alți streini și alte orașe sau orășele fără sau chiar cu mai puțin ca în cele d'antăiu.

Să luăm de esemplu orașul nostru.

In alte orașe mult mai neinsemnate ca orașul nostru se găsesc: ba jurnale, ba reviste, ba diferite societăți comerciale, de împrumut, literare, atence, cluburi civile, cluburi militare, societăți de economie la rigimente etc, pe când aci nu numai că nu se găsește mai nimic dar nici măcar nu se poate lua vre-o inițiativă să se facă ceva.

Intr'un oraș, mai cu samă cu camatari mulți, nu se poate infințat sau că se inființează cu mare greutate instituțiunile de imprumut.

Pe lângă aceasta și pe lângă nepăsarea autorităților și a locuitorilor, mai este și nenorocirea că comunele așteaptă să le vie de a gata din București.—Nimic nu se incepe nimic nu se face până nu este venit din București sau din streinătate.

Comunele noastre sunt tocmai ca niște pui de cioară care așteaptă cu gura căscată să le dea ceva.

a) *Congresele ca mijloc de intărire a legăturilor dintre locuitori.*

Comunele (urbane și rurale) ar fi bine dar să-și dischidă mai mult ochii (să se spele și cu apă rece), să și strângă rândurile și să caute toate mijloacele putincioase ca să se folosească ele de rezultatele ce le dă *contactul*, iar nu guvernele și streinii.—In cazul contrariu, bazat pe statistica și pe observațiuni, cari le poate face ori care altul, asigur că va veni un timp când streini, aducând discordia și anarhia in societate (în comune), palatele boerești, moșiele și toate proprietățile lor, vor fi in mâna nemților, jidanilor și a altor streini, in locul bisericilor, episcopiilor și Mitropoliilor vor fi biserici, episcopii și Mitropolii catolice și sinagoage evreești, iar in locul românilor vor fi nemți cu chivere, jidani cu perciuni și cu vulpi în cap și alți streini.

Chestiunea inputinării și degenerărea populației române este o cestiune foarte gravă, mai cu samă acuma când vedem că elementele streine se grămădesc mereu asupra populații noastre.

Iar datoria guvernului și a iubitorilor neamului românesc, este să se ocupe de aceasta spre a putea impedica mai din vreme pericolul ce ne amenință.

In sfârșit legăturile dintre oameni sunt folositoare atât individului cât și intregii societăți.—Dacă noi inisă suntem până acuma tot Toma necredinciosul, n'avem de cât să ne uităm la streini, pe care să-i imităm fără nici o teamă, căci aici n'avem să greșim după cum am greșit cu alte imitații care ne au fript.

In societăți care au ințeles bine aceasta atât guvernul cât și inițiativa privată intrebuințéză fel de fel de mijloace, fac fel de fel de sacrificii pentru a intări relațiunile dintre membri societății ba șosele, ba drumuri, de fer, telegrafe, telefoane, diferite societăți comerciale, literare, bibleoteci comunale, sale de confernțe, atence, congrese etc.

Mărturisesc că, dacă m'aș fi găsit in locul acelora cari au fost la inceputul org. țerei, 5, 6, 7, 8, și chiar 10 ani n'aș fi cheltuit bani nici pentru o cărămidă de la scoala, ci aproape totul il intrebuințam ca stabilirea nnui bune div. terit, la așezarea locuitorilor in comune, la facerea de soșele, drumuri de fer, poduri, telegrafe și la ori-ce ar fi contribuit la inlesnirea comunicații și legăturile dintre locuitori. – Apoi in urmă se puteau incepe școli și altele.

Fără aceasta nici invățemânt, nici administrație, nici pază și nimic nu va fi cum se cade; legile se vor face ca să fie făcute, iar nu ca să fie aplicate pentru folosul societății.

Congresele, serbările naționale, espoziții etc, fiind niște mijloace foarte puternice, prin care se pun locuitori in *contact* unii cu alți, se propagă diferite idei și lumini, se intărește legătura națională, găsesc folositor se vorbesc ceva de ele cu această ocaziune, cât și de Comitetele Comunale permanente, cari vor provoca inființarea lor pentru a fi cât de des vizitată comuna de românii din alte comuni, din țară cât și din streinătate, spre a se face cunoscuții vizitatorilor atât ei cât și produsele lor.

Congresul economic din câte imi aduc aminte s'a propus pentru întăia oară a se inființa de camera de comerciu din Focșani, cam pe bazele congresului studenților universitari, al Preoților, al profesorilor (conferență) etc. cu deosebire că *Comitetul Congresului* să fie compuse din niști membri de ai Camerilor de comerciu din toată țara.—Acest congres odată să se țină in o localitate oare-care căzută la sorț (copit. de județ, in anul următor in altă localitate și așa mai departe.

b) *Comitetile Comunale permanente.*

Poate mai trăind să ne mișcăm mai repede astăzi însă din cauza lipsei de inițiativă și a puținului sprijin ce-îl dă guvernul, congresele. serbările naționale, espozițiile etc. se insghebează cu foarte mare greutate; de acia propun infințarea Comitete Comunale permanente, ca se provoace inființarea lor și să le susțină după inființare.

Aceste Comitete au 2 scopuri: 1) Să provoace fiie-care in comuna sa inființarea de congrese, serbări naționale, espoziții, conferențe etc, și să le susțină pe viitor: 2) Să pregătească Comuna pentru primirea lor, dându-le ori-ce deslușiri asupra comunei, asupra a tot ce se găsește, unde se găsește, și ori-ce bunuri atât in interesul locuitorilor comunei, cât și in acela al locuitorilor comunelor din cari sunt vizitatorilor (congresiști și alți).

(Va urma).